

BÖLÜM 18

YÖNETSEL BİR ÖRNEK: PEDIATRİ BİRİMLERİNDE HEMŞİRELİĞE DUYARLI GÖSTERGELER

Müzelfe BIYIK¹

GİRİŞ

Hemşirelik bakımının kalitesi ile hasta sonuçları arasındaki ilişki dünya çapında gösterilmiştir. Hemşireliğe Duyarlı Göstergeler (Nursing Sensitive Indicator/ NSI), hemşireliğin hasta sonuçları üzerindeki etkisini göstermek ve iyileştirmek için kullanılan kanıt dayalı ölçümlerdir. Bununla birlikte, bu kanıtın pediatri hemşireliği bakımında kullanılması ve uygulanması sınırlı olmuştur. Araştırmacılar çocukları yetişkin ölçütlerine göre değerlendirmektedir ancak çocukların farklı ihtiyaçları vardır (Agency for Healthcare Research and Quality, 2006). Pediatrik bakımın kalitesine ait göstergeler çoğunlukla tıbbi odaklıdır (House ve ark., 2017). Bu durum, çocuklara verilen hemşirelik bakımı ve çocuğun yüksek yararı ile çatışmaktadır. (United Nations Human Rights, 2021). İsveç Pediatri Hemşireleri Derneği, pediatrik hemşirelik bakımı göstergelerinin yokluğuna dikkat çekerek, bunun çocuk bakımı kalitesinin paydaşlar için görünmez kıldığını belirtmektedir (Forsner ve ark., 2020).

Dünyada gerçekleşen sağlık reformu çalışmaları ile birlikte bakım kalitesi arayışı, kanıtlara sürekli artan düzeyde vurgu yapmaktadır. Bu etmenler hastanelerde hemşirelik bakımın kalitesini ölçmek için etkili bir araç olarak göstergelerin kullanımına işaret etmektedir. Hemşireliğe duyarlı kalite göstergeleri önemlidir çünkü performansı ölçmek, kıyaslama yapmak, bakımdaki değişiklikleri incelemek, kaynakları tahsis etmek ve politika yapıcıları bilgilendirmek için kullanılabilir. Gösterge sonuçlarının başarılı olarak uygulanabilmesi, iyileştirme sağlayacak ölçüm ilkelerinin belirlenmesi ve kalite iyileştirme hedeflerine ulaşmada ön safta yer alan hemşirelerin katılımı ve sahiplenmesi ile mümkün olabilir.

Hemşireliğe duyarlı göstergeler, hemşirelik bakımının kalitesini izlemeye, hemşirelerin ölçmedeki rollerini anlamaya, kıyaslama için ortak bir zemin oluş-

¹ Müzelfe Bıyık, Öğr. Gör, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Yönetim AD., muzelfe.biyik@ksbu.edu.tr

hemşirelik performans ölçümünün yapılması, sağlık reformu ve sağlık politikası geliştirme bağlamında önemlidir. Ayrıca uygulamadaki değişikliklerin hasta sonuçlarıyla ilişkilendirilerek kanıtların pratiğe dönüştürülmesini, kaynakların verimli kullanımına dayalı bilinçli kararlar verilmesini, kamuya ait bilgilendirmenin web siteleri aracılığıyla sağlanarak hastalara kalite göstergelerinin anlamını ve uygunluğunu açıklamaktadır.

Çocukların ise yetişkinlerden farklı sağlık ihtiyaçları vardır. Pediatri hemşireliğinin kalitesini ölçmek için çocukların dinamik değişimlerini ve özelliklerini yansıtan göstergelere vurgu yapılmaktadır. Dünyada pediatri hemşireliğine özgü duyarlı göstergelerin gelişimi ile ilgili çalışmalar hem uygulama hem de araştırma düzeyinde devam etmektedir. Toplumlar kendi ulusal veri tabanlarını oluşturarak geçerli, güvenilir, duyarlı, uygulanabilir göstergelere gereksinim duyar. Ülkemiz için de bu gereksinim geçerli olup, bu konuda çalışmaların hız kazanması beklenmektedir.

KAYNAKLAR

- Agency for Healthcare Research and Quality. (2006). Pediatric Quality Indicators Overview. http://www.qualityindicators.ahrq.gov/pdi_overview.htm
- American Nurses Association (ANA). (1996). Nursing Quality Indicators: Definitions and Implications: ANA
- American Nurses Association (ANA). (1997) Implementing Nursing's Report Card: A Study of RN Staffin Length of Stay and Patient Outcomes. www.nursingworld.org/mods/archive/mod30/cec213.htm
- American Nurses Association (ANA). (2010). Nursing-Sensitive Indicators. American Nurses Association, Silver Spring, http://www.nursingworld.org/MainMenuCategories/ThePracticeofProfessionalNursing/PatientSafetyQuality/Research-Measurement/The-National-Database/Nursing-Sensitive-Indicators_1.aspx
- Arah, O. A., Westert, G. P., Hurst, J., & Klazinga, N. S. (2006). A conceptual framework for the OECD Health Care Quality Indicators Project. *International Journal for Quality in Health Care*, 18(1), 5-13. <https://doi.org/10.1093/intqhc/mzl024>
- Auger, K. A., Simon, T. D., Cooperberg, D., Gay, J., Kuo, D. Z., Saysana, M., Stille, C. J., Fisher, E. S., Wallace, S., Berry, J., Coghlin, D., Jhaveri, V., Kairys, S., Logsdon, T., Shaikh, U., Srivastava, R., Starmer, A. J., Wilkins, V., Shen, M. W. (2015). Summary of STARNet: Seamless Transitions and (Re) admissions Network. *Pediatrics*, 135(1):164-175, 25489017. <https://doi.org/10.1542/peds.2014-1887>
- Betz, C. L., Cowell, J. M., Craft-Rosenberg, M. J., Krajicek, M. J., & Lobo, M. L. (2007). Health care quality and outcome guidelines for nursing of children and families: implications for pediatric nurse practitioner practice, research, and policy. *Journal of Pediatric Health Care*, 21(1), 64-66. <https://doi.org/10.1016/j.pedhc.2006.08.008>
- Bıyık, M., & Türe Yılmaz, A. (2020). Hemşirelikte Kalite Göstergelerinin Kullanımı ve Önemi. *The Journal of Academic Social Sciences*, 8(108), 418-433.
- Brady, M. (2009). Hospitalized children's views of the good nurse. *Nurs Ethics*, 16(5), 543-60. <https://doi.org/10.1177/0969733009106648>
- Brenner, M., Browne, C., Gallen, A., Byrne, S., White, C., & Nolan, M. (2019). Development of a suite of metrics and indicators for children's nursing using consensus methodology. *J Clin Nurs*, 28(13-14), 2589-2598. <https://doi.org/10.1111/jocn.14845>

- Burston, S., Chaboyer, W., & Gillespie, B. (2014). Nurse-sensitive indicators suitable to reflect nursing care quality: a review and discussion of issues. *Journal of Clinical Nursing*, 23(13-14), 1785-1795. <https://doi.org/10.1111/jocn.12337>
- Centre for Community Child Health. (2017). A Review of Paediatric Quality Measures Development, Testing and Endorsement in the United States of America, Australia, United Kingdom and European Union.
- Chen, L., Huang, L. H., Xing, M. Y., Feng, Z. X., Shao, L. W., Zhang, M. Y., & Shao, R. Y. (2017). Using the Delphi method to develop nursing-sensitive quality indicators for the NICU. *J Clin Nurs*, 26(3-4), 502-513. <https://doi.org/10.1111/jocn.13474>
- Choi, M., & Bang, K. (2010). Quality of pediatric nursing care: concept analysis. *Journal of Korean Academy of Nursing*, 40(60), 757-764. <https://doi.org/10.4040/jkan.2010.40.6.757>
- Curley, M. A. Q., Quigley, S. M., & Lin, M. (2003). Pressure ulcers in pediatric intensive care: incidence and associated factors. *Pediatric Critical Care Medicine*, 4(3), 284-290. <https://doi.org/10.1097/01.PCC.0000075559.55920.36>
- Cusack, E., Dempsey, R. D., Kavanagh, C., & Pitman, S. (2014). An evaluation of the development and implementation of a nursing and midwifery metrics system in HSE Dublin north healthcare services. Health Service Executive.
- Donabedian, A. (1966). Evaluating the quality of medical care. *The Milbank Memorial Fund Quarterly*, 44, 166-206.
- Donabedian, A. (2005). Evaluating the quality of medical care. *Milbank Q*, 83, 691-72.
- Franck, L. S., Greenberg, C. S., & Stevens, B. (2000). Pain assessment in infants and children. *Pediatric Clinics of North America*, 47(3), 487-512. [https://doi.org/10.1016/s0031-3955\(05\)70222-4](https://doi.org/10.1016/s0031-3955(05)70222-4)
- Dubois, C. A., D'Amour, D., Pomey, M. P., Girard, F., & Brault, I. (2013). Conceptualizing performance of nursing care as a prerequisite for better measurement: A systematic and interpretive review. *BMC Nursing*, 12(7). <https://doi.org/10.1186/1472-6955-12-7>
- Forrest, C. B., Simpson, L., & Clancy, C. (1997). Child health services research. Challenges and opportunities. *JAMA*, 277(22), 1787-93.
- Forsner, M., Mörelus, E., & Hanberger, L. (2020). Questionnaires to Measure Process and Structure of Quality Indicators for Pediatric Nursing. *Pediatr Qual Saf*, 6(1), 381. <https://doi.org/10.1097/pq9.0000000000000381>
- Foster, M., Whitehead, L., & Arabiat, D. (2019). Development and validation of the needs of children questionnaire: An instrument to measure children's self-reported needs in hospital. *J Adv Nurs*, 75(10), 2246-2258. <https://doi.org/10.1111/jan.14099>
- Griffiths, P., Jones, S., Maben, J., & Murrells, T. (2008). State of the Art Metrics for Nursing: A Rapid Appraisal. Kings College University of London. <http://www.kcl.ac.uk/content/1/c6/04/32/19/Metricsfinalreport>.
- Gooding, J. S., Cooper, L. G., Blaine, A. I., Franck, L. S., Howse, J. L., & Berns, L. S. (2011). Family support and family-centered care in the neonatal intensive care unit: origins, advances, impact. *Semin Perinatol*, 35(1), 20-28. <https://doi.org/10.1053/j.semperi.2010.10.004>
- Guisset, A. L. (2009). PATH - Preview of Indicators. World Health Organisation regional office for Europe. http://www.pathqualityproject.eu/upload/file/path09_ljubljana_workshop_-_part2.pdf
- Health Service Executive. (2018). *Nursing and midwifery quality care-metrics: Children's services research report*.
- Hodge, M. B., Asch, S. M., Olson, V. A., Kravitz, R. L., & Sauvé, M. J. (2002). Developing indicators of nursing quality to evaluate nurse staffing ratios. *J Nurs Adm*, 32(6), 338-45. doi: 10.1097/00005110-200206000-00010
- House, S. A., Coon, E. R., Schroeder, A. R., & Ralston, S. L. (2017). Categorization of National Pediatric Quality Measures. *Pediatrics*, 139(4), 20163269. <https://doi.org/10.1542/peds.2016-3269>
- International Council of Nurses (ICN). (2009). Nursing matters fact sheet. ICN nursing sensitive outcome indicators http://www.ordemenfermeiros.pt/relacoesinternacionais/gri_documento-caao/ICN_FolhasInformativas_vsINGePT/FI_versao_ING/Nursing_Research/6c_FS-Nursing_Sensitive_Outcome_Indicators.pdf

- Kelley, E., Moy, E., Stryer, D., Burstin, H., & Clancy, C. (2005). The national healthcare quality and disparities reports: an overview. *Medical care*, 43(3), I-3-I-8. <https://doi.org/10.1097/00005650-200503001-00002>
- Köhler, H., Schulz, S., & Wiebalck, A. (2001). Pain management in children: assessment and documentation in burn units. *European Journal of Pediatric Surgery*, 11(1), 40–43. <https://doi.org/10.1055/s-2001-12196>
- Krueger, C., Wall, S., Parker, L., & Nealis, R. (2005). Elevated sound levels within a busy NICU. *Neonatal Network*, 24(6), 33-37. <https://doi.org/10.1891/0730-0832.24.6.33>
- Lacey, S. R., Klaus, S. F., Smith, J. B., Cox, K. S., & Dunton, N. E. (2006). Developing measures of pediatric nursing quality. *Journal of Nursing Care Quality*, 21(3), 210–220. <https://doi.org/10.1097/00001786-200607000-00004>
- Lacey, S. R., Kilgore, M., Yun, H., Hughes, R., Allison, J., & Cox, K.S. (2008). Secondary analysis of merged American Hospital Association data and U.S. Census data: beginning to understand the supply-demand chain in pediatric inpatient care. *J Pediatr Nurs*, 23(3), 161-8. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2007.08.019>
- Maas, M. L., Johnson, M., & Moorhead, S. (1996). Classifying nursing-sensitive patient outcomes. *Image J Nurs Sch*, 28(4), 295-301. <https://doi.org/10.1111/j.1547-5069.1996.tb00377.x>
- Marcin, J. P., Rutan, E., Rapetti, P. M., & Brown, J. P., Rahnamayi, R. & Pretzlaff, R. K. (2005). Nurse staffing and unplanned extubation in the pediatric intensive care unit. *Pediatric Critical Care Medicine*, 6(3), 254–257. <https://doi.org/10.1097/01.PCC.0000160593.75409.6B>
- Mark, B. A., Harless, D. W., & Berman, W. F. (2007). Nurse staffing and adverse events in hospitalized children. *Policy, Politics and Nursing Practice*, 8(2), 83–92. <https://doi.org/10.1177/1527154407303499>
- Morris, C., & Bailey, K. (2014). Measuring Health Care Quality: An Overview of Quality Measures ISSUE BRIEF, Health Service Improvement. Families USA Publication ID: 024HSI050114WWWFAMILIESUSA.ORG
- Mueller, C., & Karon, S. L. (2004). ANA nurse sensitive quality indicators for long-term care facilities. *J Nurs Care Qual*, 19(1), 39-47. <https://doi.org/10.1097/00001786-200401000-00009>
- Needleman, J., Buerhaus, P., Mattke, S., Stewart, M., & Zelevinsky, K. (2002). Nurse-staffing levels and the quality of care in hospitals. *New England Journal of Medicine*, 346(22), 1715-1722. <https://doi.org/10.1056/NEJMsa012247>
- Needleman, J., Buerhaus, P., Pankratz, V. S., Leibson, C. L., Stevens, S. R., & Harris, M. (2011). Nurse staffing and inpatient hospital mortality. *N Engl J Med*, 364(11), 1037-45. <https://doi.org/10.1056/NEJMsa1001025>
- Office of the Nursing and Midwifery Services Director (ONMSD). (2016). *Office of the nursing and midwifery services director plan 2016–2018*
- Paediatric Nursing Associations of Europe Network (PNAE). (2008). <https://pnae.eu/>
- Pronovost, P. J., Nolan, T., Zeger, S., Miller, M., & Rubin, H. (2011). How can clinicians measure safety and quality in acute care? *International Journal of Nursing Studies*, 48(3), 347–358.
- Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) (Sürüm 6). (2020). <https://shgmkalitedb.saglik.gov.tr/TR,66100/sks-hastane-surum-6-hakkinda.html>
- Samra, H. A., McGrath, J. M., & Rollins, W. (2011). Patient safety in the NICU: a comprehensive review. *Journal of Perinatal & Neonatal Nursing*, 25(2), 123-132. <https://doi.org/10.1097/JPN.0b013e31821693b2>
- Scanlon, M. C., Mistry, K. P., & Jeffries, H. E. (2007). Determining pediatric intensive care unit quality indicators for measuring pediatric intensive care unit safety. *Pediatric Critical Care Medicine*, 8(2), S3–S10. <https://doi.org/10.1097/01.PCC.0000257485.67821.77>
- Schlüer, A. B., Cignacco, E., Müller, M., & Halfens, R. J. (2009). The prevalence of pressure ulcers in four paediatric institutions. *Journal of Clinical Nursing*, 18(23), 3244–3252. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2009.02951.x>
- Schwalenstocker, E., Bisarya, H., Lau, S., & Adebimpe, O. (2007). Nursing-sensitive indicators for

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği II

- children's hospital care quality: a white paper prepared by the Pediatric Data Quality Systems (Pedi-QS) Collaborative. US: Pediatric Data Quality Systems (Pedi-QS) Collaborative. http://www.pediqs.com/images/Nursing-Sensitive_Indicator_White_paper.pdf
- Sloane, D. M., Smith, H. L., McHugh, M. D., & Aiken, L. H. (2018). Effect of Changes in Hospital Nursing Resources on Improvements in Patient Safety and Quality of Care: A Panel Study. *Med Care*, 56(12), 1001-1008. <https://doi.org/10.1097/MLR.0000000000001002>
- Stratton, K. M. (2008). Pediatric nurse staffing and quality of care in the hospital setting. *Journal of Nursing Care Quality*, 23(2), 105-114. <https://doi.org/10.1097/01.NCQ.0000313758.33654.49>
- Şenol, S. (2018). Tarih boyunca pediatri hemşiresinin rol ve işlevleri, Türkiye Klinikleri J Pediatr Nurs-Special Topics, 4(1), 1-7.
- Thomas-Hawkins, C., Latham, C. E., & Hain, D. J. (2017). Emphasizing the Value of Nephrology Nursing Through Nursing-Sensitive Indicators: A Call for Action. *Nephrol Nurs J*, 44(4), 317-325.
- Tingle, J. (2001). A National Patient Safety Agency to be launched. *British Journal of Nursing*, 10(13), 829. <https://doi.org/10.12968/bjon.2001.10.13.829>
- United Nations Human Rights. (2021, Haziran 11). *Convention on the rights of the child*. <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>.
- Wilson, S., Hauck, Y., Bremner, A., & Finn, J. (2012). Quality nursing care in Australian paediatric hospitals: a delphi approach to identifying indicators. *Journal of Clinical Nursing*, 21(11-12), 1594-1605. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2011.04004.x>
- Wilson, S., Bremner, A. P., Hauck, Y., & Finn, J. (2013). Evaluation of paediatric nursing-sensitive outcomes in an Australian population using linked administrative hospital data. *BMC Health Services Research*, 13(396), 1-14. <https://doi.org/10.1186/1472-6963-13-396>
- Zhang, Y., Liu, L., Hu, J., Zhang, Y., Lu, G., Li, G., Zuo, Z., Lu, H., Zou, H., Wang, Z., & Huang, Q. (2017). Assessing nursing quality in paediatric intensive care units: a cross-sectional study in China. *Nurs Crit Care*, 22(6), 355-361. <https://doi.org/10.1111/nicc.12246>